

Descriptors

Assumpció Cantalozella va néixer a Santa Coloma de Farners. És llicenciada en filologia catalana, va participar en alguns llibres del col·lectiu «Ofèlia Dracs», col·labora regularment a *El Punt Avui* i ha escrit diverses novel·les i reculls de narracions. Ha obtingut un èxit remarcable amb novel·les històriques com *El falcó del comte*, *Corpus de sang* i *L'amor secret del rei en Jaume*.

Quan vaig començar a escriure

Devia tenir nou anys quan vaig fer un conte, o potser una escena, d'unes nenes que es perdien pel bosc. De boscos, a part dels de Hänsel i Gretel, de Blancaneus i la Caputxeta, n'hi havia just al costat del col·legi de monges on anava. Des de les finestres de les classes es veien, enfilats a unes muntanyes que ens queien pel cap, sobretot els hiverns havent dinat, quan eren fosques, quasi negres, retallades a un cel que brillava. Si estiraves la mà, les podies agafar.

Des de 12 a 15 anys, estava a un internat on organitzaven «certàmens» cada dos mesos. Vaig participar en tots, i els vaig guanyar tots menys un. Tenia una colla que em feien de claca. El meu deliri era un armari amb una claueta. Obrir-ne les portelles envidriades i aparèixer davant meu tot aquell món de vides de gent, d'aventures, era un regal. Me'ls vaig llegir, un darrere l'altre, aquells llibres. Hi havia una col·lecció per a adolescents, escrita i publicada pels jesuïtes. Les vegades que em vaig llegir aquells llibres, no podria pas comptar-les. «*La Cantalozella escriu en el estil de los libros que estáis leyendo*», va ser el comentari de la *Madre* a l'hora de lliurar-me el premi més important, el de final de curs, on sortia el castell de Farners i l'ermita.

A 16 anys i a 17 anys, vaig fer dos petits escrits al programa de la Festa Major, que imprimíem a casa. El meu pare, un impressor il·lustrat, lluïa de nena que escriu, i que llegeix textos de cap per avall. Com els linotipistes. Vaig fer-ne dos. El primer portava per

títol «Retorn a Farners», i explicava una pujada a peu, muntanya de Farners amunt, pel mig de les roques de granit, dels boscos, i la descoberta, després d'una corba, del castell de Farners i el Turó del Vent.

Aquest escrit m'agrada d'una especial manera. Recull un sentiment que se'm va posar a la pell per sempre més.

Tres fets importants més que m'han influït van ser les vegades que vaig estudiar a França. A 18 anys, a Sisteron, prop de l'avió estavellat. La segona a 22 anys, a Tolosa del Llenguadoc. La tercera vegada, vaig fer un curset intensiu de francès a Pau, extensió de la Universitat de Tolosa.

França em va descobrir el món. Des de Sisteron, les monges ens van permetre anar al Carnaval de Niça. Amb dues noies, vam entrar a la Costa Blava des del turó perfumat de Grasse. A baix, s'hi obria tot el mar, resseguit per cales i muntanyes. Recordo la tarda de Canes, passejant pel carrer paral·lel al passeig de mar. Obríem la boca al·lucinades veient com passaven una corrua de descapotables amb xofer i senyores al Niça, de darrere, amb un gosset pelut als braços. Allò era Hollywood! Resseguint la costa, vam aterrar a la Promenade des Anglais, a plena Niça, després d'haver-nos aturat a dinar a Montecarlo, visitar per fora el casino i anar a veure l'estimball on se suïcidaven els homes i dones que havien perdut les fortunes a les taules de joc a dins aquell edifici lluent, il·luminat, envoltat de jardins.

El meu pare, un impressor il·lustrat, lluïa de nena que escriu, i que llegeix textos de cap per avall. Com els linotipistes

conèixer el nebot de Pau Casals. Vaig assistir a un míting de diumenge al matí que aconduïa un exministre d'Ensenyament de la República i que ens va proclamar la propera mort de Franco i la llibertat. Vaig donar la mà al ministre, acompanyada pels sabaters. Em van demanar que passés papers a la frontera. Sort que tenia amics catalans amb seny.

Allà vaig saber que sempre més seria socialista, antifranquista, que Déu era a la Natura. I vaig aprendre a fer petons intensos a la boca dels nois i

Del Casino, vam anar a Mònaco... Ufff. Només vam visitar el palau per la part de fora, però vam recórrer els caminets que rodejaven el mar, com els nostres camins de ronda actuals. Al vespre, quan tornàvem a l'hotel de Canes amb tren, vam lligar i deslligar alhora, que amb els desconeguts qualsevol s'hi embolicava, sobretot si eren d'un tren que travessava aquella costa de Déu, amb llumetes a la nit, i que tenia Carnestoltes, Casinos, senyores de gosset i un palau on residia una actriu convertida en princesa.

Sisteron tenia dos rius: la Durance i un altre, que es trobaven just allà on anàvem a passar les tardes. Un era blau de posta; l'altre, absolutament verd. I allà venien els nois. Quina llàstima —ens diem la meva generació—, de no haver pogut resseguir aquells músculs fermes amb qui anàvem després del riu a jugar al futbolí!

Tolosa. Vaig fer-hi un curset de tres mesos a la rue du Taur, a ple centre d'aquella ciutat que acollia una munió de refugiats escapats d'en Franco. Vaig descobrir-hi l'odi, als ullets de dos sabaters que em parlaven com si jo fos un talismà. A Tolosa, vaig veure-hi la immensa Garona, al mig de la ciutat. Vaig veure-hi *Viridiana*, al casal socialista, on, sortint, vaig

vaig saber què eren les seves mans al meu pit.

A Pau. Un somni. Em van posar a la classe dels filòlegs. Allà vaig descobrir-hi Saussure i Chomsky, i vaig separar el lexema del gramema. Estava al costat d'una polonesa ben rossa. Ens vam fer íntimes amigues. Era catòlica a matar. Anava a l'església i m'explicava com eren perseguits els cristians, sota els comunistes.

La trobada secreta que els polonesos van convocar a una aula de l'Institut on estudiàvem és un cop de fuet al mig de la meva vida. Sobretot perquè, amb ells, havien convidat flamencs, i altres catalans. El ponent parlava ben fluix... xiu-xiu. Alerta que pot haver-hi un micròfon.

Hi ha més coses... moltes més que m'han dut a la literatura. Perquè, no ho he dit, però tota aquella època, des dels 17 anys, escrivia un diari, iniciat després de llegir *El diari d'Anna Frank*. Primer en castellà. Des de Tolosa, en català. Aquest darrer em va servir per fer *Les campanes de Sant Serní*.

La vida personal, me la guardo ben endins, per poder viure.

ASSUMPCIÓ CANTALOZELLA

Allà vaig saber que sempre més seria socialista, antifranquista, que Déu era a la Natura. I vaig aprendre a fer petons intensos a la boca dels nois